

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

02.06.2022. Nr. 1.7-2/519

Uz 10.05.2022. Nr. RNP/2022/4.2.1/998

Rēzeknes novada pašvaldībai

Par SIA “Viļānu slimnīca”

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Rēzeknes novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) iesniegumu, kurā lūgts sniegt KP atzinumu par līdzdalības izvērtējumu (turpmāk – Izvērtējums) Pašvaldības kapitālsabiedrībā SIA “Viļānu slimnīca”.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

Nemot vērā, ka Pašvaldība ir veikusi VPIL 88. panta otrajā daļā paredzēto rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, kā arī ir saņemts biedrības “Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” (turpmāk – LTRK) viedoklis, tad KP sniegs atzinumu par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 100 % SIA “Viļānu slimnīca” kapitāldaļu pieder Rēzeknes novada pašvaldībai.¹

SIA “Viļānu slimnīca” pamatdarbības veidi ir veselības un sociālā aprūpe. Tā sniedz sociālās aprūpes maksas pakalpojumus, mājas aprūpes pakalpojumus, neiroloģisko un iekšējo slimību ārstēšanu dienas stacionārā, speciālistu pakalpojumus (ginekologs, ķirurgs, fizioterapeits), rentgenoloģiskie izmeklējumus (iegurņa orgānu, vēdera dobuma orgānu, vairogdziedzeru) un elektrokardiogrāfijas izmeklējumus.

SIA “Viļānu slimnīca” sociālās aprūpes nodaļa kopš 2014. gada ir reģistrēta Labklājības ministrijas sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā kā īslaicīgā sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija.²

Pašvaldība norāda, ka sociālās aprūpes pakalpojums ir arī viens no vispieprasītākajiem pakalpojumiem. Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi tiek finansēti no pašvaldību budžeta. Un sociālajā aprūpē 2021. gadā vienlaicīgi tika nodrošinātas 60 gultas. Faktiskais gultas dienu skaits 2021. gadā bija 18685. SIA “Viļānu slimnīca” ir līgumi par sociālās gultas apmaksu ar Rēzeknes novada pašvaldību un Smiltenes novada pašvaldību.

Pašvaldība, izvērtējot SIA “Viļānu slimnīca” darbību, norāda, ka sociālās aprūpes

¹ Pieejams <https://info.ur.gov.lv/#/legal-entity/40003235190>

² Pieejams <https://vspmis.lm.gov.lv/Public/PublicetsPakalpojums>

pakalpojumi aizņem 74 % no kopējā slimnīcas neto apgrozījuma, mājas aprūpe – 6 %, ambulatorie pakalpojumi – 16 % un pārējā darbība (telpu noma u.c.) – 4 %.

Izvērtējumā norādīts, ka SIA “Viļānu slimnīca” iznomā telpas privātā sektora ārstniecības personālam, lai paplašinātu pakalpojumu klāstu un nodrošinātu pakalpojumu pieejamību Viļānu un tuvākās apkārtnes iedzīvotājiem. Pacientus pieņem divas ģimenes ārstu prakses, zobārsts, masieris, fizioterapeits, ķirurgs, SIA “Centrālā laboratorija” un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests.

Viedokli par Pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībā ir sniegusi LRTK, kurai konceptuāli nav iebildumu par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā SIA “Viļānu slimnīca”, taču, vērtējot kapitālsabiedrības sniegtos pakalpojumus ar tās nosaukumu, LRTK aicina Pašvaldību izvērtēt, vai nav nepieciešams mainīt kapitālsabiedrības nosaukumu uz tādu, kas vairāk atbilstu sniegto pakalpojumu saturam.

Pašvaldības ieskatā, SIA “Viļānu slimnīca” ar savu darbību novērš tirgus nepilnību, jo tirgus nav spējīgs nodrošināt Viļānu apvienības teritorijas iedzīvotāju interešu īstenošanu un kapitālsabiedrības sniegtie pakalpojumi ir svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai. Tādējādi tās darbība uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punkta nosacījumiem.

Vienlaikus, kā jau to KP ir atzinusi iepriekš, arī stratēģiski svarīgus pakalpojumus noteiktos gadījumos ir iespējams sniegt arī privātajiem tirgus dalībniekiem, līdz ar to publiskajām personām ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet ir arī nepieciešams veikt tirgus izpēti, tādējādi pamatojot iespējamās tirgus nepilnības pastāvēšanu konkrētajā pakalpojumu tirgū, proti, situāciju, kad pieprasījums pēc noteikta pakalpojuma ir lielāks nekā esošais piedāvājums.

Izskatāmajā gadījumā, ņemot vērā, ka Viļānu pilsētā nav citu tirgus dalībnieku, kuri sniegtu attiecīgos pakalpojumus, KP secina, ka ir konstatējama arī iespējama tirgus nepilnība. Tādējādi KP uzskata, ka SIA “Viļānu slimnīca” sniegtie pakalpojumi atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktam, līdz ar to KP nav iebildumu pret Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu SIA “Viļānu slimnīca”.

KP atbalsta pašvaldības iniciatīvu iznomāt SIA “Viļānu slimnīca” telpas privātajiem tirgus dalībniekiem, tādējādi ne tikai pilnveidojot konkrētu medicīnas pakalpojumu pieejamību, bet arī veicinot privāto tirgus dalībnieku pastāvēšanu konkrētajā tirgū.

Noslēgumā KP aicina Pašvaldību un kapitālsabiedrības regulāri veikt konkurences neitralitātes risku novērtējumu³, konsultējoties ar komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem (t.sk. pašiem komersantiem), tādējādi novērtējumā gūstot vispilnīgāko un visaptverošāko informāciju. KP norāda, ka minētais konkurences neitralitātes pārkāpumu risku novērtējums ir atzīstams par būtisku ekonomiskā izvērtējuma sastāvdaļu, ar kura palīdzību publiskai personai ir iespējams ne tikai identificēt iespējamās konkurences neitralitātes pārkāpumu riskus, bet arī tos novērst.

Tāpat KP aicina iepazīties ar KP Apkopojumu par 2020. un 2021. gadā sniegtajiem atzinumiem par publisko personu kapitālsabiedrību darbību veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas jomā.⁴

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

³ Sīkāka informācija pieejama Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijās. Pieejamas: https://ej.uz/konkurences_neitralitate

⁴ Pieejams: <https://www.kp.gov.lv/lv/media/10028/download>